

KLAIPĖDOS REGIONO KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS POKYČIAI

2013 m. Rugsėjo 24 d.

Pranešimo turinys

1. Atliekų tvarkymo užduotys ir įgyvendinamos priemonės, būtinos užduočių įvykdymui Klaipėdos regione
2. Būtinai KA tvarkymo kaštų ir “vartų mokesčio” (VM) dydžio pokyčiai 2014 m.

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis užtikrinamas nustatytų užduočių įgyvendinimas

- Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. X-1046 patvirtinta **Nacionalinę energetikos strategiją**, kurioje, be kita ko, numatyta Klaipėdoje pastatyti komunalinių atliekų deginimo įrenginį (užtikrinti šilumos ir elektros energijos gamybą iš vietinių ir atsinaujinančių energijos šaltinių, degių atliekų);
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1224 patvirtintas **Valstybinį strateginį atliekų tvarkymo planas**, kuriame yra numatytas netinkamų perdirbti komunalinių atliekų, turinčių energetinę vertę, naudojimas energijai gauti;
- Klaipėdos regiono plėtros tarybos 2010 m. kovo 3 d. sprendimu Nr. 6.1-3-(18.4) patvirtintas **Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo planas 2010–2019 m.**, kuriuo nustatyta viena iš užduočių – mažinti komunalinių atliekų patekimą į sąvartynus ir panaudoti jų medžiaginį ir energinį potencialą, organizuoti komunalinių atliekų deginimo, išgaunant energiją, paslaugų teikimą;
- Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T2-81 patvirtintas **Klaipėdos miesto savivaldybės atliekų tvarkymo planas**, kuriuo numatytas atliekų deginimas išgaunant energiją, pasirenkant optimalų atliekų tvarkymo būdą ir siekiant atliekas tiekti naudoti koogeneracinės jėgainės veikloje, energijai gauti.

Atliekų tvarkymo užduotys

Vadovaujantis ES direktyvomis, Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu, Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo planu, **nuo 2013 metų savivaldybės ir Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras turi vykdyti šias užduotis:**

1. Užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 procentų susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios atliekos turi būti perdirbamos ar kitaip panaudojamos.
2. Ne vėliau kaip **nuo 2013 metų užtikrinti, kad sąvartynuose būtų šalinamos apdorotos**, t.y. išrūšiuojamos likusios, netinkamos perdirbti ar kitaip naudoti, **atliekos**. Išrūšiuojamos likusios, netinkamos perdirbti ir turinčios energetinę vertę, komunalinės atliekos turi būti naudojamos energijai gauti.
3. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas turi užtikrinti, kad **sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos nuo 2013 metų sudarytų ne daugiau kaip 50 procentų 2000 metų biologiškai skaidžių komunalinių atliekų kiekio**, t.y., 48 800 t.

Jau nuo 2014 m. galimos baudos už užduočių nevykdymą Lietuvai, kurios tikėtina bus “perkeltos” savivaldybėms

Siekiant įgyvendinti užduotis, būtinų papildomų naujų veiklų įgyvendinimas neišvengiamai didina sąnaudas ir atitinkamai brangina atliekų tvarkymo paslaugą.

LR Aplinkos ministerija numato įvesti taršos mokestį visoms neapdorotoms KA, patenkančioms į sąvartyną: nuo 75 Lt/t. 2014 metais iki 155 Lt/t. 2018 metais.

Įgyvendinamos priemonės, būtinos užduočių įvykdymui Klaipėdos regione

1. Mechaninis mišrių komunalinių atliekų rūšiavimas (pradėtas nuo 2013 m. I ketvirčio);
2. Atliekų naudojimas energijos išgavimui koogeneracinėje jėgainėje (pradėtas nuo 2013 m. II ketvirčio);
3. 3 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių Klaipėdos mieste ir vienos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės Glaudėnų kaime veikla (nuo 2013 m. II pusmečio. Klaipėdos miestas);
4. 7 didelių gabaritų atliekų surinkimo ir 6 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių veikla kitose regiono savivaldybėse (nuo 2014 m. pradžios);

Įtakos savikainai turi ir nepavojingų atliekų šalinimo sąvartyne mažėjimo tendencija (dėl dalies nepavojingų KA tiesioginio perdavimo į deginimo įrenginį).

Įgyvendinamos priemonės užtikrina užduočių įvykdymą ir baudų išvengimą Klaipėdos regione.

Būtini KA tvarkymo kaštų ir “vartų mokesčio” (VM) dydžio pokyčiai 2014 m.

Sąnaudų pokyčiai 2014 m. (palyginimas su 2012 m.)

1. Sąvartyno eksploatacinių sąnaudų išaugimas 1.4 proc., lyginant su 2012 m.
2. Bendrųjų ir administracinių sąnaudų sumažėjimas – 0,9 proc., lyginant su 2012 m. Bendras KRATC sąnaudų išaugimas sudaro 6.3 proc., lyginant su 2012 m. (sąnaudų išaugimui daugiausiai įtakos turi finansinių sąnaudų išaugimas)
3. ŽAKA veikla yra iš esmės nauja, todėl jos rezultatas tiesiogiai įtakoja sąnaudų išaugimą 408 tūkst. Lt
4. DGASA atidarymas taip pat didina sąnaudas.
5. Mechaninio rūšiavimo veikla, kuri yra būtina prieš atliekų atidavimą deginimui, yra pelninga, ir sąlygoja pajamų išaugimą 84,2 tūkst. Lt
6. KA perdavimo deginti veikla tiesiogiai įtakoja sąnaudų išaugimą 5,9 mln. Lt. Šios veiklos rezultatas turi didžiausią įtaką „vartų mokesčio išaugimui“

Pajamos iš kitų RATC veiklų

Pajamos iš kitos veiklos įtakoja „vartų mokesčio“ bazės sumažėjimą:

- Pajamas iš nepavojingų atliekų priėmimo 29500 tonų* 100 Lt/toną.
- Pajamos iš atsinaujinančių energijos šaltinių ir kitos pajamos nustatytos pagal pasirašytų sutarčių sąlygas.
- Pajamomis iš kitos veiklos yra mažinamas bazinio „vartų mokesčio“ skaičiavimo pagrindas.

Atliekų šalinimo (deponavimo) sąvartyne būtinosis sąnaudos ir pajamos, Lt

Duomenys	2014
Atliekų šalinimo sąvartyne būtinosis sąnaudos	8,241,949
Atliekų perdavimo deginimui sąnaudos	7,900,000
ŽAKA veiklos rezultatas	408,093
Mechaninio rūšiavimo veiklos rezultatas	-84,175
Pajamos iš kitos veiklos	-4,707,567
Atliekų šalinimo būtinosis sąnaudos (be PVM)	11,758,301
Atliekų šalinimo veiklos normatyvinis pelnas, 4%	470332
Atliekų šalinimo būtinosis pajamos (be PVM)	12,228,633
Atliekų šalinimo būtinosis pajamos (su PVM)	14,796,646
Atliekų šalinimo veiklos rezervas, 5%	739832
„Vartų mokesčio“ įvertinimo bazė (su PVM)	15,536,478

Būtinosis pajamos yra pagrindas bazinio „vartų mokesčio“ dydžio įvertinimui.

Bazinis „vartų mokestis“ ir solidarūs VM, Lt/t.

Duomenys	2014
Būtinųjų pajamų suma, tenkanti 1 t komunalinių atliekų (be PVM)	98.28
Būtinųjų pajamų suma, tenkanti 1 t komunalinių atliekų (su PVM)	118.92

Savivaldybės	2014 m.
Neringa	108.09
Palanga	116.09
Kretinga	116.09
Šilutė	114.49
Skuodas	100.09
Klaipėdos raj.	120.89
Klaipėda	122.49
Bazinis „vartų mokestis“ (su PVM)	118.92

Bazinio „vartų mokesčio“ struktūra (Lt/t su PVM)

Pavadinimas	Nuo 2008 iki 2012 metų	2014 metų prognozė
Atliekų naudojimo kogeneracinėje jėgainėje veiklos rezultatas	-	54,64
Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių veiklos rezultatas	-	3,78
Šalinimo, bendros administracinės, finansinės investicinės veiklos sąnaudos ir kita	55,22	60,50
Iš viso bazinis „vartų mokestis“	55,22	118,92

DGASA sąnaudos ir galimi DGASA administravimo sprendimai

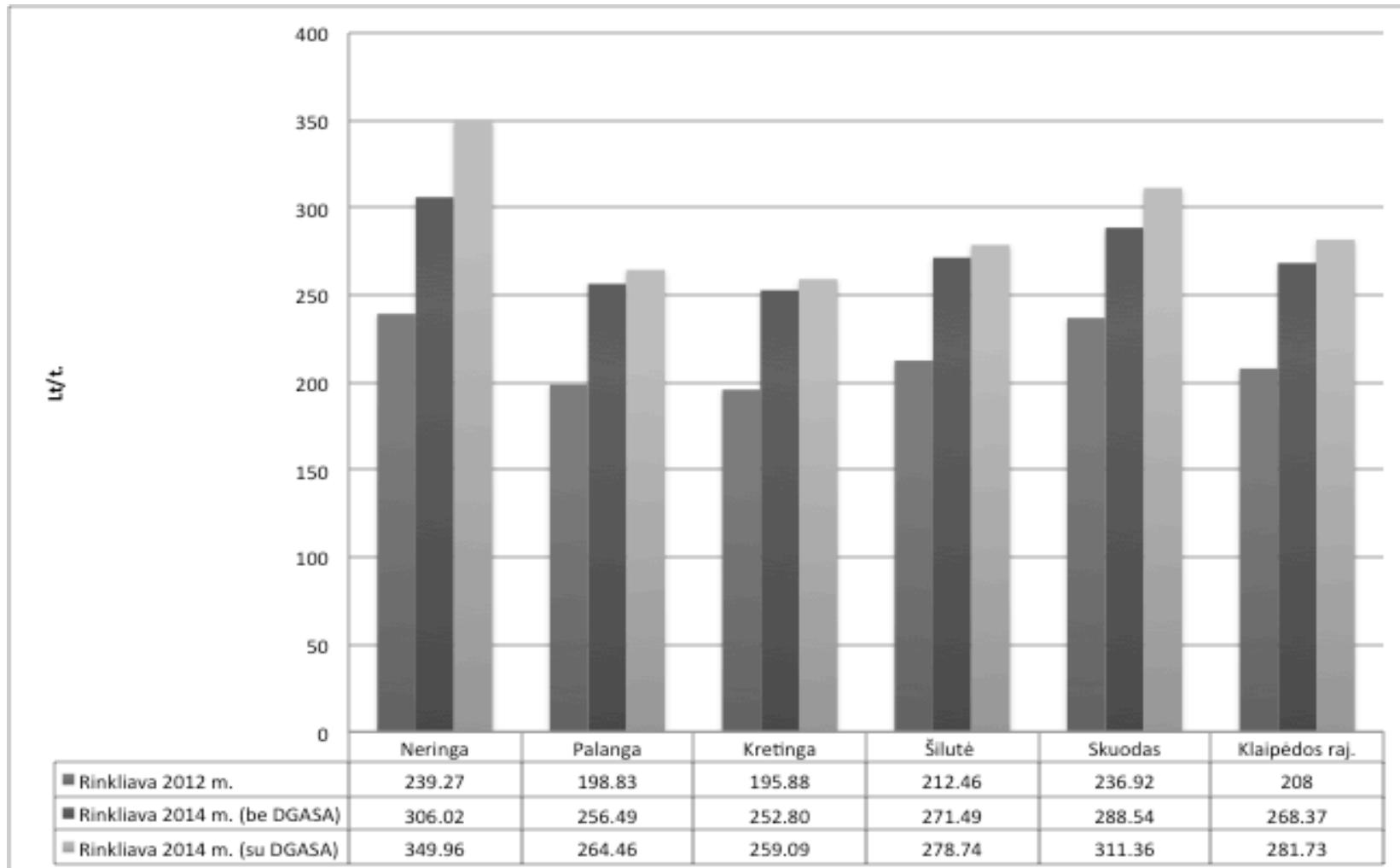
Galimi du DGASA veiklos administravimo sprendimai atskirose savivaldybėse:

1. DGASA administruoja KRATC, prie solidaraus „vartų mokesčio“ pridėdamas sumą, reikalingą DGASA sąnaudų padengimui;
2. DGASA perduodamos savivaldybėms, kurios moka nuomos mokesį, lygų DGASA metiniam buhalteriniam nusidėvėjimui (Struktūrinės paramos dalis investicijose eliminuojama).

KRATC valdybos patvirtinti atskirų savivaldybių „vartų mokesčiai“, Lt/t. su PVM

Savivaldybė	Nuo 2008 m. iki 2012 m. (Lt/t)	2014 m. (be DGASA)	2014 m. (su DGASA)
Klaipėda	59,52	122,77	127,93
Klaipėdos raj.	56,07	122,05	135,41
Palanga	54,49	117,60	125,57
Kretingos raj.	54,09	116,42	122,71
Šilutės raj.	51,13	115,27	122,52
Neringa	46,20	117,57	161,51
Skuodo raj.	45,18	101,32	124,14
Bazinis „vartų mokestis“	55,22	119,69	127,82

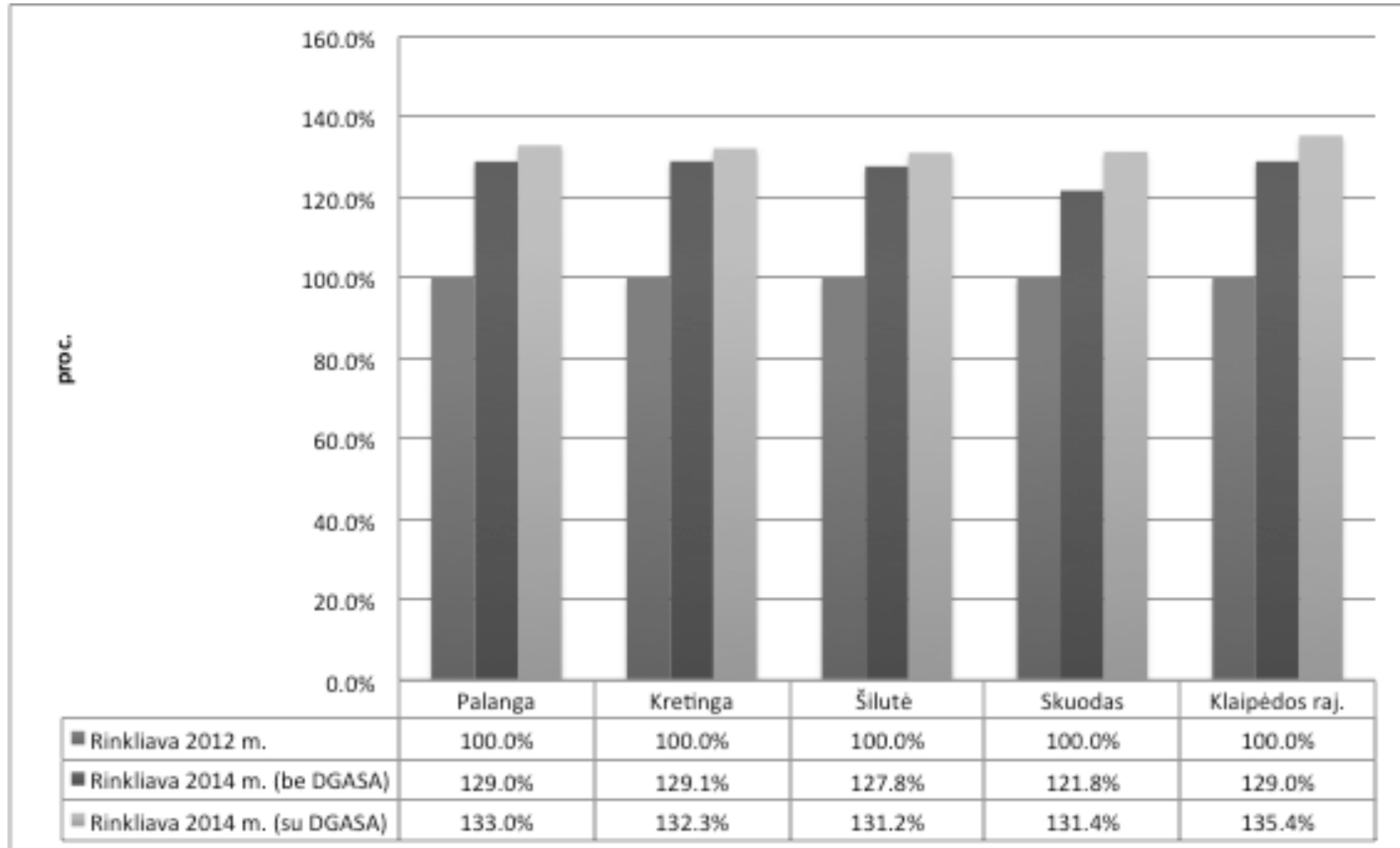
Rinkliavos išaugimas, Lt/t (su PVM)

Išvados ir reikalingi sprendimai

1. Atsižvelgiant į tai, kad KRATC nepavestos atliekų tvarkymo sistemų operatoriaus funkcijos Palangos, Klaipėdos raj., Kretingos, Šilutės ir Skuodo rajonuose, bendrovė gali pasiūlyti atskiroms savivaldybėms perimti ir pačioms eksploatuoti jų teritorijose esančias didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles (DGASA). Savivaldybės turi priimti sprendimą – **eksploatuoti DGASA pačios, ar šią funkciją palikti KRATC?**
2. Sąnaudų išaugimas, o tuo pačiu ir ženklus „vartų mokesčio“ išaugimas yra neišvengiamas. Atsižvelgiant į patvirtintą „vartų mokestį“ kiekviena savivaldybė turi atitinkamai **pakoreguoti rinkliavos dydį nuo 2014 m. pradžios**

Rinkliavos išaugimas, proc.

Ačiū už dėmesį!